

لنگرودی، علی، ۱۳۵۷.

ادبیات دوم (انواع، آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات به همراه تست‌های کنکور)

مؤلف: علی لنگرودی. - تهران: هفت‌رنگ، ۱۳۸۴.

ISBN: 964-95474-2-8

ص ۱۶۷

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. ادبیات فارسی - کتابهای درسی - راهنمای آموزشی (متوسطه).

۲. ادبیات فارسی - آزمونها و تمرینها (متوسطه).

۳. دانشگاهها و مدارس عالی - ایران - آزمونها. الف. عنوان.

۸ فا ۰/۷۶

PIR ۳۳۳۱/ ل ۹ الف ۳

۸۴- ۲۰۱۰۳ م

کتابخانه ملی ایران

ادبیات دوم

(انواع، آرایه‌های ادبی و تاریخ ادبیات به همراه تست‌های کنکور)

مؤلف: علی لنگرودی

ناشر: هفت رنگ

نوبت چاپ: اول ۱۳۸۴

چاپ: کامران / تیراز: ۲۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: اسپادانا

حروف نگار: نفیسه فیروزان

نظارت فنی، چاپ و مرکز فروش: کانون تبلیغات پویانما

سهروردی شمالی، بالاتراز چهارراه کیهان، شماره ۹۶، واحد ۸

تلفن: ۸۸۴۱۹۸۸۷ - ۸۸۴۰۴۱۹۰

ادبیات دوم

علوم ادبی به همراه بیش از ۳۳۰ تست کنکور

www.ketab.ir

گردآوری و تالیف : علی لنگرودی

فهرست

۲	 مقدمه
۳	 سخن مؤلف
۵	 بخش اول : انواع ادبی
۱۲	 بخش دوم : علوم و آرایه های ادبی
۲۸	 بخش سوم : تستهای کنکورهای سراسری و آزاد
۲۹	 فصل اول : انواع ادبی (۱)
۴۸	 فصل دوم : ادبیات داستانی معاصر
۶۲	 فصل سوم : ادبیات پایداری
۶۸	 فصل چهارم : ادبیات جهان
۷۶	 فصل پنجم : انواع ادبی (۲)
۹۴	 فصل ششم : فرهنگ و هنر
۱۰۵	 فصل هفتم : ادبیات دوران جدید (شعر)
۱۱۸	 فصل هشتم : سفرنامه، حسب حال، زندگی نامه
۱۳۰	 فصل نهم : ادبیات فارسی برون مرزی
۱۴۰	 بخش چهارم : تاریخ ادبیات
۱۵۷	 بخش پنجم : آزمون
۱۶۴	 پاسخنامه تشریحی آزمون

با اجازه شیخ اجل سعدی

مَنْتِ خدای را عَزَّوَجَلَّ که اطاعتش فرض است و به شکراندرش
موجب رحمت. هر تفکری که فرو رود مَدِّ عقل است و چون برآید
مفْرَحِ قول. پس در هر تفکری دو نعمت موجود است و بر هر نعمتی
شکری واجب

از عقل و لسان که برآید کز عهده‌ی شکرش به در آید
هرگه که یکی از بندگان اندیشمند و طالب حق روزگار دست طلب به
امید اجابت به درگاه حق - جَلَّ و علا بردارد، ایزد تعالی به کمال در او
نظر کند و به ملائکه فرماید:

هل یستوی الذین یعلمون و الذین لایعلمون

پس به فرموده حق، انسانها برابر نیستند. برخی یاد می‌گیرند تا با
برخی دیگر برابر نباشند. اما چرا یاد می‌گیرند؟ تا به هدفی برسند. چه
هدفی؟ دنیوی یا اخروی؟ به قول ابوسعید: مرد آن بُود که در میان
خلق بنشیند و برخیزد و بخورد و بخسبد و بخرد و بفروشد و در بازار
در میان خلق ستد و داد کند و زن خواهد و با خلق درآمیزد و یک لحظه
از خدای غافل نباشد.

پس هدفی دنیوی را پشت سر می‌گذاریم تا به هدفی عالی‌تر برسیم.

چرا ادبیات دوم؟

با توجه به نظر اکثر دبیران درس ادبیات، کتاب ادبیات سال دوم دبیرستان در بین سه کتاب ادبیات دوران متوسطه هم از لحاظ حجم و هم از لحاظ محتوا مشکلتر و دارای پیچیدگیهای قابل توجهی است و همین امر نیز باعث شده است تا تعداد سوالات بیشتری از این کتاب در کنکورهای مختلف مطرح شود. به عنوان مثال در کنکور سراسری سال ۸۲ (تیرماه ۸۲) در گروههای ریاضی و تجربی ۱۲ سوال به طور مستقیم از ادبیات سال دوم مطرح شده بود. همچنین در کنکور کاردانی پیوسته سراسری سال ۸۳ ویژه داوطلبان فنی و حرفه‌ای - کار و دانش، ۱۳ سوال به طور مستقیم از کتاب ادبیات سال دوم مطرح شده بود.

گذشته از موارد فوق کتاب ادبیات سال دوم از جهت دیگری نیز قابل تأمل است. این کتاب یک کتاب کاملاً پایه‌ای و تأثیرگذار است. اگر مباحث مطرح شده در این کتاب به طور کامل و عمیق مورد بررسی قرار نگیرد، به طور حتم، فهم مطالب کتب سالهای بعد نیز با مشکل مواجه خواهد شد. برای دانش‌آموزان فنی و حرفه‌ای - کار و دانش این مسئله مهم‌تر است زیرا برای آنها کتاب دوم منبع اصلی سوالات کنکور می‌باشد.

به عنوان مثال می‌توان مبحث آرایه‌های ادبی را مورد بررسی قرار داد. همه می‌دانند که علوم و آرایه‌های ادبی از مباحث سخت و وقت گیر، هم از لحاظ تدریس، هم از لحاظ یادگیری و هم از لحاظ پاسخ‌گویی به سوال می‌باشند. آرایه‌های ادبی مورد نیاز دانش‌آموزان ریاضی و تجربی عبارتند از:

تشبیه، استعاره، مجاز*، سجع، ترصیع*، جناس، واج آرایی، مراعات نظیر، تضاد، تناقض، حس آمیزی*، تشخیص، ایهام، لف و نشر*، اغراق، تضمین، تلمیح، ارسال المثل، اسلوب معادله و حسن تعلیل.

از بین آرایه‌های فوق سجع، تضاد، تشبیه، تشخیص، ارسال المثل (ضرب المثل)، استعاره و مراعات النظیر (تناسب) که آرایه‌های نسبتاً راحت محسوب می‌شوند، در کتاب سال اول ذکر شده‌اند. آرایه‌های واج آرایی، کنایه، تلمیح، ایهام، متناقض نما، اسلوب معادله و تضمین که به اعتقاد اکثر دبیران و دانش‌آموزان مشکل‌ترین آرایه‌ها می‌باشند، در کتاب ادبیات سال دوم مطرح شده‌اند. یعنی تقریباً اصلی‌ترین آرایه‌های مطرح شده در کتب دبیرستان در کتاب سال دوم گنجانده شده‌اند. از مجموع مباحث فوق می‌توان نتیجه گرفت که پرداختن به ادبیات سال دوم هم برای دانش‌آموزان شاخه نظری و هم شاخه‌های فنی و حرفه‌ای - کار و دانش از اهمیت

ویژه‌ای برخوردار است.

در این کتاب سعی شده است که ابتدا مباحث انواع ادبی و آرایه‌های ادبی مطرح شده در کتب اول و دوم دبیرستان به طور دقیق و کامل مورد بحث و بررسی قرار بگیرند. زیرا مباحث علوم و آرایه‌های ادبی بین تمامی گروه‌های آموزشی و کتابهای سه سال دبیرستان و پیش دانشگاهی مشترک بوده و تفاوتی ندارند. سپس تستهای ارائه شده در آزمونهای سراسری و آزاد چند سال اخیر به تفکیک درس ارائه شده و در دنباله هر تست پاسخ تشریحی آن نیز آورده شده است. شاید عده‌ای به این شیوه پاسخ نویسی ایراد بگیرند، ولی توجه داشته باشید که این کتاب یک کتاب آموزشی است نه یک کتاب آزمون و اصل بر اینست که دانش آموز ابتدا یاد بگیرد سپس خود را بیازماید. در برخی موارد هم تعدادی تست تالیفی آورده شده است که جهت پوشش دادن کامل هر درس می‌باشد. نکته مهم در رابطه با پاسخ‌های تشریحی سوالات وجود دارد و آن اینست که پاسخ هر سوال فقط مربوط به آن سوال نمی‌باشد و حتماً چند نکته مهم دیگر را نیز شامل می‌شوند. بنابراین توصیه اکید می‌شود که حتماً پاسخ‌های تشریح تست‌ها به دقت و به طور کامل خوانده شود.

بخش چهارم کتاب به مبحث تاریخ ادبیات اختصاص دارد و نحوه نگارش این مبحث به شیوه‌ای جدید می‌باشد که در جای خود توضیح داده خواهد شد.

بخش پنجم و پایانی یک آزمون ۲۵ تستی می‌باشد که سعی شده است متناسب با مباحث درسی کتاب دوم و همچنین بودجه‌بندی کنکورهای سراسری و آزاد طرح شود. توصیه اکید می‌کنم که پیش از پاسخ گویی به این آزمون حتماً از تسلط خود بر کتاب درسی و تستهای این کتاب اطمینان داشته باشید تا بتوانید با این آزمون توانایی و تسلط خود را محک بزنید.

امیدوارم استفاده از این کتاب باعث افزایش معلومات و آگاهی‌های شما دانش‌آموزان و داوطلبان کنکور شده و میزان آشنایی شما عزیزان را با نحوه طراحی سوالات کنکور افزایش دهد.

در پایان بر خود لازم می‌دانم که از دوستان عزیزم سید محمدعلی میرابوالفتحی نژاد و وحید رسایی که با یاری برادرانه خود مرا در ویرایش این کتاب همراهی کردند و همچنین آقایان مهدی و محسن رضایی که در چاپ و نشر این کتاب صمیمانه یاریم نمودند تشکر و قدردانی کنم.

وَمَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمَخْلُوقَ لَمْ يَشْكُرِ الْخَالِقَ